

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

III. Quot & quæ ad Relationem Prædicamentalem concurrant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95346)

D V B I V M III.

Quot & quæ ad Relationem Prædicamentalem concurrant.

R E S O L U T I O.

CXLV. **D**ico : ad Relationem Prædicamentalem varia concurrunt, fundamentum scilicet, sive subjectum, ratio fundandi & terminus.

CXLVI. Fundamentum sive subjectum Relationis est id quod denominatur à Relatione. Sive ab ea intrinsecè, sive extrinsecè tantum denominetur, de quo infra.

CXLVII. Ratio fundandi (quam nonnulli vocant fundamentum proximum) est duplex : una fundamentalis, & ut quod, & est ratio proxima fundandi formalem : alia formalis, & ut quo, & est id quo posito, statim exurgit Relatio, sive id quod ultimum requiritur, ut à Relatione denominatio suscipiatur. Sic generatio est ratio fundamentalis & ut quod fundandi Relationem paternitatis; conceptus verò entitatis patris præcisè ut principii quod filii, & entitatis generationis præcisè ut principii quo ejusdem, est formalis: sic enim dicimus Petrum & Paulum esse ratione fundandi fundamentalem & ut quod universalitatis; conceptum verò universalificantem esse rationem fundandi formalem & ut quo; quia eo præcisè appposito statim in Petro & Paulo per denominationem extrinsecam exurgit universalitas. Pro majori tamè intelligentia

CXLVIII. Adde ex Aristotele 5.º Metaph. cap. 15. rationem fundandi esse triplicem. 1.ª est unitas & multitudo, sive convenientia & disconvenientia. Quæ (ut communiter dicitur) si sit immediatè in Substantia, fundat Relationem identitatis & diversitatis. Si in Quantitate, æqualitatis, & inæqualitatis. Si in qualitate, similitudinis & dissimilitudinis: hæcque ratio fundandi est formalis, ut infra patebit. 2.^a est potentia activa & passiva formaliter ut talis, id est, sumpta pro actione & passione, in quibus fundamentaliter fundantur paternitas & filius; vel quasi actione & quasi passione, in quibus fundamentaliter fundantur hereditas & servilitas. Hæc autem ratio fundandi, est fundamentalis tantum, ut insinuat est, & infra monstrabitur. 3.ª est mensura & mensurabile, id est objectum & potentia; juxta quosdam Interpretes; nam objectum est mensura potentiae; potentia verò per objectum mensurabilis. Hinc omne intelligibile dicitur mensura intellectus.

CXLIX. Terminus Relationis est alterum extremum, sive id, ad quod fundamentum refertur; sic filius dicitur terminus paternitatis, quia pater ad filium per paternitatem refertur.

D V B I V M IV.

Quomodo formalis ratio fundandi debeat distinguì à fundamento & termino.

CL. **A**ntè Resolutionem, quæ ab aliis non videtur ex professio agitari,

Suppono 1.º dubium procedere de 1.ª & 3.ª formali ratione fundandi, (de quibus num. 148.) unitate scilicet & multitudine : mensurà & mensurabili, de quibus Dubio præcedenti. Quia certum est

2.^{am}, (quam volunt esse formalem) actionem scilicet & passionem ab illis distinguì realiter.

CLI. Suppono 2.º, identitatem indifferentem reperiri inter Substantias, Quantitates & Qualitates, imò inter quælibet entia sub ea ratione qua inter se non distinguuntur; quia ubi non est distinctio, necessariò est identitas; nam, ex præmissis Tract. 1. Disp. 2. Dub. 1.º, distinctio & identitas contradictione opponuntur. Quia verò identitas Quantitatum est summa æqualitas, & identitas Qualitatum summa similitudo; non malè, æqualitas Quantitatum dicitur identitas Quantitatum, & similitudo Qualitatum identitas Qualitatum. Et consequenter si æqualitas & similitudo confundi possint cum identitate, rectè ulterius dicitur, inter Substantias esse identitatem, æqualitatem & similitudinem substantiarum; inter Quantitates esse identitatem, æqualitatem & similitudinem Quantitatum, & sic de Qualitatibus. Loquere proportionaliter de diversitate, inæqualitate & dissimilitudine.

CLII. Nec dicas cum P. Oviedo Metaph. Controv. 6.ª punct. 3.º, si ab altera extensionum unarum demas palmum, manere inter illas identitatem, non verò æqualitatem. Nam eo sensu quo manet identitas, scilicet secundum rationem formalem extensionis, manet æqualitas; & eo sensu, quo non est æqualitas, scilicet secundum commensurationem & extensionem sitalem, non est identitas, ut clare patet. His suppositis, sit

R E S O L U T I O I.

CLIII. **D**ico 1.º, contrà P. Oviedum loco citato: rationes formales & ut quo fundandi Relationes æqualitatis & similitudinis, non sunt Quantitates & Qualitates à propriis subjectis (vel ut alii) à fundamentis remotis æqualitatis & similitudinis realiter distinctæ ut v. g. ratio formalis & ut quo fundandi similitudinem inter Petrum & Paulum, non est hæc & illa albedo.

CLIV. Probatur, quia formalis ratio fundandi (ipso fatente) est illud, quo posito, statim exurgit Relatio, sive quod ultimum requiritur ex parte fundamenti ut à Relatione denominetur; sed præcisè posita hæc & illa Quantitate in hoc & illo subjecto, hæc & illa albedine, in hoc & illo pariete, non habetur quod ultimum requiritur, ut hoc subjectum sit æquale, ut hic paries sit similis, ergò, &c.

CLV. Probatur minor 1.º, quia æqualitas fundatur in unitate Quantitatum, similitudo in unitate qualitarum; sed præcisè posita hæc & hæc Quantitate, &c. hæc & illa albedine, &c. non habetur identitas Quantitatum aut albedinum, ergò, &c. Probatur minor; quia, uti Tract. 2.º de Distinct. fusè probatum est, inter hanc & hanc Quantitatem, hanc & hanc albedinem, est summa distinctio; ac proinde summa non identitas antè intellectum, ergò, &c.

CLVI. Confirmatur minor, quia si præcisè posita, &c. haberetur identitas, illa vel esset numerica, vel specifica? Non numerica, ut ad sensum patet; neque specifica, quia illa non habetur antè 1.^{am} intentionem formalem specificantem, ergò nulla tunc haberetur.

CLVII. Probatur minor 2.º. Id quod ultimum requiritur, ut hoc subjectum sit æquale, sive ut sit æqualitas in hoc subjecto, est unitas Quantitatum. Item id quod ultimum requiritur, ut hic paries sit similis, sive ut sit similitudo in hoc pariete, est unitas Qualitatum; sed illa non habetur præcisè posita,